

Altar de Zeus a Pèrgam

Autor: desconegut.

Tipus d'obra: edifici de culte religiós. L'estat del monument no ens permet assegurar a qui era dedicat, si a Zeus, o bé a la deesa Atena, o potser a ambdós.

Estil: hel·lenístic, escola de Pèrgam.

Cronologia: vers 188 aC, durant el regnat d'Èumenes II (197-159 aC).

Lloc: originàriament a Pèrgam (avui Bergama), Turquia. Ara es troba al Pergamonmuseum de Berlín.

Dimensions: 36,44 m als costats est i oest; 34,29 m als costats nord i sud.

Amfiteatre Flavi o de Vespasià (Colosseu)

Tipus d'obra: Edifici destinat a espectacles o celebracions multitudinàries.

Estil: romà. La façana presenta superposició dels ordres dòric o toscà, jònic i corinti o compost.

Cronologia: 72-80. Bastit sota el regnat dels emperadors Vespasià, Tit i Domicià.

Lloc: Roma.

Dimensions: 187 m de longitud, 155 m d'amplada i 525 de circumferència. La superfície ovalada de l'arena fa 74 x 46 m. Fa 50 m d'alçada. Tenia un aforament per a 50.000 espectadors, dels quals 45.000 podien estar asseguts.

August de Primaporta

Tipus d'obra: estàtua commemorativa; còpia en marbre de Luni (Carrara) d'una estàtua amb cuirassa (thoracata) feta en bronze que s'ha perdut. Es va fer per commemorar la fi de les guerres pàrtiques i l'inici de la Pax Augusta. Representa un retrat idealitzat de l'emperador Octavià August.

Estil: art romà. Alt Imperi.

Cronologia: 19 aC.

Lloc: trobada a la vil·la romana ad Gallinas Albas, propietat de la muller d'August, Lívia, a la localitat de Primaporta, prop de Roma. Ara és als Museus Vaticans.

Dimensions: 2,04 m d'alçada.

Cap de la Montserrat cridant

Autor: **Julio González** (1876-1942).

Tipus d'obra: escultura; figura exempta monocroma; fosa en bronze.

Cronologia: 1942.

Lloc: Museu Nacional d'Art de Catalunya (MNAC), a Barcelona; IVAM, a València.

Dimensions: 32,5 cm (alt) x 30 cm x 20 cm.

La càrrega

Autor: Ramon **Casas** (1866-1902)

Tipus d'obra: pintura; oli sobre tela.
Estil: modernisme.
Cronologia: 1899-1903.
Lloc: Museu Comarcal de la Garrotxa, a Olot.
Dimensions: 2,98 m x 4,7 m.

Casa de la Cascada o Casa Kaufman

Autor: Frank Lloyd **Wright** (1869-1959).
Tipus d'obra: residència unifamiliar aïllada.
Estil: arquitectura orgànica nord-americana.
Cronologia: 1933-1937.
Lloc: Bear Run, Pennsilvània.

Casa Milà o La Pedrera

Autor: Antoni **Gaudí** i Cornet (1852-1926).
Tipus d'obra: edifici residencial d'habitatges.
Estil: modernista, anomenat també, segons el país: Art Nouveau, Liberty i Modern Style.
Cronologia: 1907-1910.
Lloc: Barcelona.

Casa Tassel

Autor: Victor **Horta** (1861-1947).
Tipus d'obra: edifici per vivenda.
Estil: art nouveau o modernisme.
Cronologia: 1892-1893.
Lloc: Brussel·les.

Colosseu (Amfiteatre Flavi o de Vespasià)

Tipus d'obra: Edifici destinat a espectacles o celebracions multitudinàries. Format per una cavea envoltant una arena oval on se celebraven lluites de gladiadors (munera), caceres (venatione), i, fins i tot, batalles navals (naumàquies) a escala reduïda, on unes naus de guerra suraven en una aigua que emplenava l'arena mitjançant un enginyós dispositiu de canalització
Estil: romà. La façana presenta superposició dels ordres dòric o toscà, jònic i corinti o compost.

Cronologia: 72-80. Bastit sota el regnat dels emperadors Vespasià, Tit i Domicià.
Lloc: Roma.

Dimensions: 187 m de longitud, 155 m d'amplada i 525 de circumferència. La superfície ovalada de l'arena fa 74 x 46 m. Fa 50 m d'alçada. Tenia un aforament per a 50.000 espectadors, dels quals 45.000 podien estar asseguts.

Columna Trajana

Autor: mestre d'obres de Trajà. Alguns historiadors mencionen el nom d'Apol·lodor de Damasc.

Tipus d'obra: columna commemorativa; erigida per commemorar la victòria de Trajà sobre els dacis en el moment de màxima extensió de l'imperi; s'ignoren els sistemes i tècniques emprades en la tasca d'hissament i col·locació dels dotze tambors de marbre que formen la columna; cal suposar l'ús de la politja. Feta amb marbre de Luni o de Carrara; policromada.

Estil: art romà. Alt Imperi. Els relleus que la decoren constitueixen un dels exemples més rellevants de l'escultura roman de caire realista totalment allunyada de l'idealisme grec.

Cronologia: entre els anys 107 i 113.

Lloc: als fòrums imperials de Roma.

Dimensions: 29,78 m (100 peus romans) d'alçada del fust; l'alçada total és de 39,83 m; el diàmetre és de 4 m.

Composició IV o Batalla

Autor: Vasily **Kandinsky** (1866-1944).

Tipus d'obra: pintura; oli sobre tela.

Estil: art abstracte.

Cronologia: 1911.

Lloc: Kunstmuseum Nordrhein-Westfalen, a Düsseldorf.

Dimensions: 1,59 m x 2,5 m.

El crít

Autor: Edvard **Munch** (1863-1944).

Tipus d'obra: pintura; oli i encàustic sobre cartró.

Estil: expressionista.

Cronologia: 1893.

Lloc: Museu Nacional d'Oslo.

Dimensions: 0,91 x 0,735 m.

Desconsol

Autor: Josep **Llimona** i Bruguera (1864-1934).

Tipus d'obra: escultura en marbre; exempta, sedent i monocroma.

Estil: modernisme i simbolisme.

Cronologia: 1907; al 1917 es va fer la rèplica del Parc de la Ciutadella de Barcelona.

Lloc: Museu d'Art Modern, a Barcelona.

Dimensions: 67 cm (ample) x 76 cm (llarg) x 67 cm (alt).

Diadumen

Autor: **Policlet el Vell** (480-420 aC).

Tipus d'obra: escultura; exempta, dempeus i monocroma; l'original era una fosa de bronze, la còpia és de marbre.

Estil: grec clàssic.

Cronologia: 430 aC.

Lloc: Museu Arqueològic Nacional, a Atenes.

Dimensions: 1,95 m (alt).

Discobol

Autor: **Miró** (490-430).

Tipus d'obra: escultura; exempta, dempeus i monocroma; l'original era una fosa de bronze, la còpia és de marbre.

Estil: grec clàssic.

Cronologia: 460 aC.

Lloc: Museu de les Termes, a Roma.

Dimensions: 1,53 m (alt).

Dona II

Autor: Willem de **Kooning** (1904-1997).

Tipus d'obra: pintura; oli sobre tela.

Estil: expressionisme abstracte.

Cronologia: 1952.

Lloc: Museu d'Art Modern (MOMA), a Nova York.

Dimensions: 1,50 m x 1,09 m.

Edifici de la Bauhaus

Autor: Walter Gropius (1883-1969).

Tipus d'obra: edifici representatiu capdavanter del moviment modern, seu de l'escola de disseny.

Estil: racionalista.

Cronologia: 1923-1925.

Lloc: Dessau.

Edifici Pirelli

Autor: Pier Luigi **Nervi**. En col·laboració amb G. Ponti.

Cronologia: 1958.

Lloc: Milà.

Enterrament a Ornans

Autor: Gustave **Coubert** (1819-1877)

Tipus d'obra: pintura; oli sobre tela.

Estil: realisme.

Cronologia: 1849.

Lloc: Museu del Louvre, a París.

Dimensions: 3,14 m x 6,63 m.

Erectèon

Autor: **Mnèsicles** o **Fílocles**.

Tipus d'obra: temple; construcció arquivada en marbre del Pentèlic.

Estil: grec clàssic; ordre jònic.

Cronologia: 421-406 aC.

Lloc: Acròpolis d'Atenes.

Dimensions: edifici principal 11,63 m (ample) x 22,76 m (llarg).

L'esmorzar a l'herba

Autor: Édouard **Manet** (1832-1883).

Tipus d'obra: pintura; oli sobre tela.

Estil: realista. Adscrit per un temps al corrent de l'Impressionisme.

Cronologia: 1863.

Lloc: Museu d'Orsay, París.

Dimensions: 2,13 m x 2,69 m.

Les espigolaires

Autor: Jean-François **Millet** (1814-1875).

Tipus d'obra: pintura; oli sobre tela.

Estil: realisme.

Cronologia: 1857.

Lloc: Museu d'Orsay, a París.

Dimensions: 83,5 cm x 111 cm.

Falling Water House o Casa de la cascada

Autor: Frank Lloyd **Wright**.

Tipus d'obra: residència unifamiliar aïllada.

Estil: arquitectura orgànica nord-americana.

Cronologia: 1936.

Lloc: Bear Run, Pennsilvània.

La família de Carles IV

Autor: Francisco de **Goya** Lucientes (1746-1828).

Tipus d'obra: pintura; oli sobre tela.

Estil: neoclassicisme; Goya, però, és difícilment classificable en un isme determinat.

Cronologia: 1800-1801.

Lloc: Museu del Prado, a Madrid.

Dimensions: 2,28 m x 3,36 m.

Grup central:

1. Carles IV.
2. La reina Ma. Lluïsa.
3. Infant Francesc de Paula.
4. Infanta Ma. Isabel.

Grup a l'esquerra de l'espectador:

5. El pintor.
6. Infant Carles Ma. Isidre.
7. Infant Ferran (futur Ferran VII).
8. La futura esposa de Ferran.
9. La germana de Carles IV, Ma. Josepa Miquela.

Grup a la dreta de l'espectador:

10. El germà de Carles IV, Antoni Pasqual.
11. Infanta Carlota Joaquina.
12. Príncep de Parma, Lluís de Borbó.
13. Princesa de Parma, Ma. Lluïsa, esposa de l'anterior.
14. Carles Lluís, fill dels prínceps de Parma.

Figura ajaguda (1929)

Autor: Henry **Moore** (1898-1986).

Tipus d'obra: escultura en pedra; figura exempta jacent i monocroma.

Estil: art abstracte.

Cronologia: 1938.

Lloc: Gallery of Art, a Leeds; Tate Gallery, a Londres.

Dimensions: 1,32 m.

Fris de les Panatenees

Autor: **Fídies**.

Tipus d'obra: escultura; baix relleu policromat en marbre del Pentèlic.

Estil: grec clàssic.

Cronologia: 442-438 aC.

Lloc: in situ; British Museum, a Londres; Museu de l'Acròpolis, a Atenes; Museu del Louvre, a París.

Dimensions: 160 m (llarg) x 1,02 m (alt).

Gàlata ferit

Autor: Epígon (?).

Tipus d'obra: escultura; exempta i jacent; l'original en fosa de bronze.

Estil: grec hel·lenístic.
Cronologia: 230 aC.
Lloc: Museu Capitolí, a Roma.
Dimensions: 93 cm (alt).

El gran masturbador

Autor: Salvador **Dalí** (1904-1989).
Tipus d'obra: pintura; oli sobre tela.
Estil: surrealisme oníric.
Cronologia: 1929.
Lloc: Museu d'Art Reina Sofia, a Madrid.
Dimensions: 1,1 m x 1,5 m.

Guernica

Autor: Pablo **Picasso** (1881-1973).
Tipus d'obra: pintura; oli sobre tela.
Cronologia: 1937.
Lloc: Museu del Prado, Madrid.
Dimensions: 3,50 x 7,77 m.

Guerrers de Riace

Autor: atribuït a l'escola de Praxíteles, a la de Fídias i a Pitàgores de Reggio.
Tipus d'obra: grup escultòric; escultura exempta i dempeus en fosa de bronze.
Estil: grec clàssic.
Cronologia: 460 - 430 aC.
Lloc: Els dos guerrers van ser recobrats de la Mar Jònia prop de les costes de Riace (Reggio Calàbria) el 1972. Avui es troben al Museu de Reggio Calàbria.
Dimensions: 2,05 m d'alçada.

És una escultura exempta de bronze anomenada guerrer A per diferenciar-la de la seva parella la qual anomenem B. La figura A correspon al guerrer "jove", la B al guerrer "vell". El guerrer A és una de les obres més representatives de les arts plàstiques gregues, bell i de barba enrinxolada, és representat en total nuesa, cobert només amb una diadema que li ceneix la llarga cabellera. Al braç esquerre, doblegat, duia originàriament un escut, mentre que el dret brandava una llança. La composició de les dues figures fa pensar que van ser fetes per ser posades d'esquena a una paret, i mostrar-ne una visió frontal.

Hermes i Dionís infant

Autor: **Praxíteles** (Atenes, 390-335 aC).
Tipus d'obra: grup escultòric; fet amb marbre de l'illa de Paros
Estil: grec. Segon classicisme.
Cronologia: 343 aC.

Lloc: era al temple d'Hera a Olímpia; va ser trobada durant les excavacions de 1877. Avui es troba al Museu Arqueològic d'Olímpia.

Dimensions: 2,15 m d'alçada.

Obra escultòrica exempta que representa Hermes. Amb el braç dret, avui desaparegut, duia a la mà un gotim de raïm, mentre que amb l'esquerre sosté el déu Dionís. L'obra mostra la relació de tendresa que s'estableix entre un adult i un nen.

Impressió, sol naixent

Autor: Claude **Monet** (1840-1926).

Tipus d'obra: pintura; oli sobre tela.

Estil: impressionista.

Cronologia: 1872.

Lloc: Museu Marmottan, París.

Dimensions: 0,48 x 0,63 m.

Interior holandès I

Autor: Joan **Miró** (1893-1983).

Tipus d'obra: pintura; oli sobre tela.

Estil: surrealisme.

Cronologia: 1928.

Lloc: Museu d'Art Modern (MOMA), a Nova York.

Dimensions: 92 cm x 73 cm.

Jardí de la vil·la de Lívia.

Autor: Fàbul (?).

Tipus d'obra: pintura al fresc.

Estil: romà imperial.

Cronologia: ~ 38-30 aC

Lloc: Museu de les Termes de Diocleciana, a Roma, procedeix de la vil·la Ad Gallinas Albas, a Prima Porta, prop de Roma.

Dimensions: 11,70 m (llarg) x 3 m (alt).

Jugadors de cartes

Autor: Paul **Cézanne** (1839-1906)

Tipus d'obra: pintura; oli sobre tela.

Estil: impressionista.

Cronologia: 1890-1892.

Lloc: Museu d'Orsay, París.

Dimensions: 45 x 37 cm.

El jurament dels Horacis

Autor: Jacques-Louis **David** (1748-1825).

Tipus d'obra: pintura; oli sobre tela.

Estil: neoclàssic.

Cronologia: 1784-1785.

Lloc: Museu del Louvre, París.

Dimensions: 3,30 m x 4,25 m.

Kore amb el peple

Autor: desconegut.

Tipus d'obra: escultura; exempta, dempeus i policromada.

Estil: grec arcaic.

Cronologia: 510-500 aC.

Lloc: Museu de l'Acròpolis d'Atenes.

Dimensions: 1,21 m (alt)

Kouros d'Anàvissos

Autor: desconegut.

Tipus d'obra: escultura; exempta, dempeus i policromada.

Estil: grec arcaic.

Cronologia: 530 aC.

Lloc: Museu Arqueològic Nacional d'Atenes.

Dimensions: 1,94 m (alt).

Laocoont i els seus fills

Autor: **Agesandre, Polidor i Atenodor.**

Tipus d'obra: escultura; grup exempt monocrom.

Estil: grec hel·lenístic.

Cronologia: segle I aC.

Lloc: Museus Vaticans, a Roma.

Dimensions: 2,42 m (alt).

Llauna de sopa Campbell's

Autor: Andy **Warhol** (1929-1987).

Estil: pop-art.

Cronologia: 1962.

Lloc: Menil Collection, Houston.

L'art pop es converteix en un mitjà d'expressió de la civilització del consum. Aquí juga, més que pinta, amb un article popular que seria al nostre temps l'equivalent irònic de les natures mortes del Barroc.

La Llibertat guiant el poble

Autor: Eugène **Delacroix** (1798-1863).

Tipus d'obra: pintura; oli sobre tela.

Estil: romanticisme.

Cronologia: 1830.

Lloc: Museu del Louvre, París.

Dimensions: 2,59 x 3,25 m.

Luci Juni Brutus

Autor: desconegut

Tipus d'obra: escultura; exempta en fosa de bronze; policroma (a partir d'incrustacions d'altres materials).

Estil: etrusc.

Cronologia: 300-250 aC.

Lloc: Museu Capitolí, a Roma.

Dimensions: 0,69 m (alt).

La Madeleine o Església de La Madeleine

Autor: Pierre Vignon (1763-1828); posteriorment Contant d'Ivry i Couture.

Tipus d'obra: temple laic; actualment està dedicat al culte catòlic. La construcció és arquitravada amb voltes.

Estil: neoclassicisme.

Cronologia: 1806-1842.

Lloc: París.

Maison Carré

Autor: desconegut.

Tipus d'obra: temple; arquitravat; fet amb pedra calcària blanca que amb el temps s'ha tornat vermella.

Estil: romà imperial.

Cronologia: 16 aC.

Lloc: Nimes.

Dimensions: 14 m (ample) x 28 m (llarg).

La Marsellesa o La partida dels voluntaris

Autor: François **Rude** (1784-1855).

Tipus d'obra: escultura; alt relleu fet amb pedra calcària.

Estil: romanticisme.

Cronologia: 1833-1836.

Lloc: Arc de Triomf de l'Étoile, a París.

Dimensions: 1,06m (alt).

Mistos

Autor: Claes **Oldenberg** (1929)

Tipus d'obra: escultura exempta policromada de làmines de metall. És una capsa de mistos oberta, amb uns quants llumins a punt de ser usats o ja encesos, i d'altres escampats pels voltants.

Estil: pop art.

Cronologia: 1992.

Lloc: parc de la Vall d'Hebron de Barcelons.

Dimensions: 22 m (alt) x 9,12 m (ample) x 13,08 m (llarg).

Mutació

Autor: Eduardo **Chillida** (1924).

Tipus d'obra: escultura; figura exempta monocroma feta amb acer forjat.

Estil: art abstracte.

Cronologia: 1959-1963.

Lloc: Galeria Maeght, a París.

Nen de l'espina

Autor: desconegut.

Tipus d'obra: escultura; exempta, sedent i monocroma; talla de marbre.

Estil: grec hel·lenístic.

Cronologia: ~ 200 aC.

Lloc: hi ha còpies al Museu del Prado (Madrid); al Museu Capitolí (Roma); a la Galleria degli Uffizi (Florència); al British Museum (Londres); al Museu del Louvre (París); als Staatliche Museen (Berlin); etc.

Dimensions: la còpia del Museu del Prado té una alçada de 73 cm.

Nens a la platja

Autor: Joaquín **Sorolla** (1863-1923).

Tipus d'obra: pintura; oli sobre tela.

Estil: postimpressionisme.

Cronologia: 1910.

Lloc: Casón del Buen Retiro, a Madrid.

Dimensions: 1,18 m x 1,85 m.

Niké Àptera o Atena Nike

Autor: **Cal·lícrates**.

Tipus d'obra: temple; construcció arquivada; construït en marbre blanc del Pentèlic.

Estil: : art grec clàssic, ordre jònic.

Cronologia: el projecte és de l'any 449 aC i la realització del 421 aC.

Lloc: Acròpolis d'Atenes.

Dimensions: 4,18 m x 3,78 m.

Número 1

Autor: Jackson **Pollock** (1912-1956).

Tipus d'obra: pintura; oli, esmalt i pintura d'alumini sobre tela.

Estil: expressionisme abstracte.

Cronologia: 1948.

Lloc: Museu d'Art Contemporani, a Los Angeles.

Dimensions: 1,60 m x 2,59 m.

Òpera de Sidney

Autor: Jorn Utzon (1918)

Tipus d'obra: sala de concerts i d'òpera.

Estil: organicisme.

Cronologia: 1957-1973.

Lloc: Sydney.

Palau de la Música Catalana

Autor: Lluís **Domènech i Montaner** (1850-1923).

Tipus d'obra: sala de concerts.

Estil: modernista.

Cronologia: 1905-1908.

Lloc: Barcelona.

Panteó de Roma

Autor: desconegit; l'inspirador i promotor va ser Adrià, emperador de Roma (76-138).

Tipus d'obra: edifici de culte a totes les divinitats planetàries. Avui hi reposen les restes dels reis d'Itàlia i les de l'artista Rafaele Sanzio.

Estil: art romà imperial tardà.

Cronologia: 110-125.

Lloc: Camp de Mart, a Roma.

Dimensions: pòrtic, 35 m (ample);columnes, 18 m (alt); la cúpula té un diàmetre de 43,30 m i en la seva part superior hi ha un oculus de 9 m de diàmetre. El tambor on s'assenta la cúpula amida 30,40 m. L'altura de l'edifici és la mateixa que el diàmetre de la cúpula.

El Partenó

Autor: l'arquitecte va ser **Ictinos** amb Cal·lícrates com ajudant; Fidias era el supervisor general i esculpí els relleus.

Tipus d'obra: temple; construcció arquivada; construït en marbre del Pentèlic.

Estil: art grec clàssic, ordre dòric.

Cronologia: 447-438 aC.

Lloc: Acròpolis d'Atenes.

Dimensions: planta, 69,5 m x 31 m; columnes, 10,5 m (alt) x 1,8 m (diàmetre de la base).

Pavelló alemany per a l'Exposició Internacional de Barcelona

Autor: Ludwing **Mies van der Rohe** (1886-1969).

Tipus d'obra: edifici emblemàtic i representatiu.

Estil: racionalista. Inscrit en el corrent artístic Bauhaus.

Cronologia: aixecat l'any 1929 i reconstruït al mateix emplaçament original per Cristià Cirici, Ferran Ramos i Ignasi de Solà-Morales l'any 1985.

Lloc: Barcelona.

Pavelló de Lívia. Sala decorada al fresc amb un jardí i ocells

Autor: Fabul, possiblement un artista hel·lenístic, procedent d'Àsia Menor.

Tipus d'obra: pintura mural romana; el fresc es pintà al damunt d'una preparació feta d'arrebossat de calç i sorra col·locada al mur que s'havia de decorar, utilitzant pigments minerals trempats amb aigua que s'apliquen quan aquesta preparació encara és fresca.

Estil: art romà. Segon i tercer estil de pintura pompeiana.

Cronologia: vers 38-30 aC.

Lloc: vil·la de Lívia, anomenada ad Gallinas Albas, prop de Roma. Avui és al Museu de les Termes de Diocleciana a Roma.

Dimensions: El fresc encarregat per Lívia, esposa d'Octavi August, que decora el mur nord del tablinum de la seva vil·la d'estiu a Primaporta. Les seves dimensions són: 11,70 m de llargada, 5,90 m d'amplada i 5,16 d'alçada, 3 m de la qual corresponen a la pintura.

La Pedrera o Casa Milà

Autor: Antoni **Gaudí** i Cornet (1852-1926).

Tipus d'obra: edifici residencial d'habitatges.

Estil: modernista, anomenat també, segons el país: Art Nouveau, Liberty i Modern Style.

Cronologia: 1907-1910.

Lloc: Barcelona.

El pensador

Autor: Auguste **Rodin** (1840-1917).

Tipus d'obra: escultura; exempta, sedent i monocroma; fosa de bronze.

Estil: impressionisme.

Cronologia: 1880-1890.

Lloc: Museu Rodin, a París.
Dimensions: 1,98 m x 1,29 m x 1,34 m.

Pits amb flors vermelles o Noies amb flors de mango

Autor: Paul **Gauguin** (1848-1903).
Tipus d'obra: pintura; oli sobre tela.
Estil: postimpressionisme.
Cronologia: 1899.
Lloc: Metropolitan Museum of Art, a Nova York.
Dimensions: 94 cm x 72 cm.

Els primers freds

Autor: Miquel **Blay** (1866-1936).
Tipus d'obra: escultura; grup exempt, sedent i monocrom en marbre blanc.
Estil: realisme.
Cronologia: 1891-1892.
Lloc: Museu d'Art Modern, a Barcelona.
Dimensions: 2,93 m x 1,95 m.

El profeta

Autor: Pau **Gargallo** (1881-1934).
Tipus d'obra: escultura; figura exempta dempeus i monocroma; bronze forjat.
Estil: cubisme.
Cronologia: 1933.
Lloc: Centre d'Art Reina Sofia, a Madrid; Museu Gargallo, a Saragossa.
Dimensions: 235 cm (alt) x 65 cm x 50 cm.

Radiació ciutadana

Autor: Mark **Tobey** (1890-1976).
Tipus d'obra: guaix sobre cartolina.
Estil: expressionisme abstracte.
Cronologia: 1944.
Lloc: col·lecció privada, a Zuric.
Dimensions: 48,2 cm x 35,6 cm.

El rai de la Medusa

Autor: Théodore **Géricault** (1791-1874).
Tipus d'obra: pintura; oli sobre tela.
Estil: romanticisme.
Cronologia: 1818-1824.

Lloc: Museu del Louvre, a París.
Dimensions: 7,16 x 1,9 m.

La ratlla verda o Madame Matisse

Autor: Henri **Matisse** (1869-1954).
Tipus d'obra: pintura; oli sobre tela.
Estil: fauvisme.
Cronologia: 1905.
Lloc: Museum for Kunst, a Copenhaguen.
Dimensions: 40,5 cm x 32, 5 cm.

Relleus de l'Ara Pacis

Autor: desconegut.
Tipus d'obra: escultura; baix relleu de marbre.
Estil: romà imperial.
Cronologia: 13-9 aC.
Lloc: Palau Fiano, a Roma.
Dimensions: 11,60 m x 10,65 m x 3,68 (alt).

L'Ara Pacis o Altar de la Pau va ser construït per August l'any 13 aC al Camp de Mart per commemorar la pacificació de la Gàl·lia i Hispània.

L'altar està decorat amb escultures que representen una processó religiosa, encapçalada per August, i diverses llegendes romanes. August s'identificava així com a màxima autoritat religiosa, portador de la pau a l'Imperi i conservador de les tradicions romanes.

Sacrifici d'Ifigènia

Autor: desconegut.
Tipus d'obra: mosaic.
Estil: romà imperial.
Cronologia: segle I.
Lloc: Museu Arqueològic de Barcelona; procedent d'Empúries.
Dimensions: 55 cm (alt) x 60 cm (ample).

Sarcòfag dels esposos

Autor: desconegut.
Tipus d'obra: escultura; exempta; grup modelat en terracota policromada.
Estil: etrusc.
Cronologia: ~ 530 aC.
Lloc: procedeix de la necròpolis de Cerveteri; actualment és al Museu de Villa Giulia, a Roma.
Dimensions: 2,20 m (llarg) x 1,41 m (alt).

El sarcòfag, procedent d'una tomba de Caere, és en realitat un cinerari d'una sèrie d'urnes de terracota d'època arcaica amb figures de difunts reclinats, de les quals es distingeix, juntament

amb un exemplar molt similar actualment a París, solament per les seves dimensions (1,91 m de longitud; és per això que es va coure en quatre troços). Sobre una kline de peus tornejats i un matalàs molt alt que cau fora del tester, hi ha representada una parella semirreclinada. L'home presenta el tors nu i la dona està ricament abillada amb tutulus, mantell i sabates de punta; els dos s'aguanten amb el colze esquerre damunt de coixins i giren el tors cap l'espectador, mentre l'home passa el braç dret per damunt l'esquena de la dona.

Sobre el gest de les mans de la parella s'ha discutit molt si es tracta d'un simple gest de conversa o si, com sembla més versemblant, aguantaven objectes o aliments del banquet, com es pot deduir per representacions pictòriques del mateix temps.

En aquest sarcòfag, considerat com l'obra mestra de la plàstica de terracota del segle VI aC, són molt evidents les intencions de l'artista que es preocupa pel tractament dels contrastos entre les superfícies llises dels membres o de la kline i el petit joc dels drapejats amb els plecs tubulars.

A més, destaquen els caps amb el freqüent allargament del crani, el sortint agut del mentó, el tall quasi metàl·lic dels ulls i del contorn de la cara.

Els possibles termes de comparació en l'ambient etrusc, tant en la iconografia com en l'estil, són molt abundants i permeten datar el sarcòfag l'any 520 aC.

Sopa Campbell's

Autor: Andy **Warhol** (1928-1987).

Tipus d'obra: pintura; acrílic i tinta serigràfica sobre tela.

Estil: pop art.

Cronologia: 1965.

Lloc: a causa de la gran varietat de versions pictòriques de la llauna de sopa Campbell's hi ha quadres d'aquest motiu a diferents museus, entre els quals destaquen la National Gallery, a Washington; el Leo Castelli Gallery, a Nova York; i diverses col·leccions particulars.

Dimensions: 92,1 cm x 61,6 cm.

Stabile-mobile

Autor: Alexander **Calder** (1898-1976).

Tipus d'obra: escultura; figura exempta policromada feta amb filferros i plaques de metall.

Estil: art cinètic.

Cronologia: 1965.

Lloc: col·lecció particular.

Dimensions: 1,40 m (alt).

Tableau II

Autor: Piet **Mondrian** (1872-1944).

Tipus d'obra: pintura; oli sobre tela.

Estil: neoplasticisme.

Cronologia: 1921-1925.

Lloc: col·lecció Max Bill, a Zuric.

Dimensions:

Teatre d'Epidaure

Autor: **Policlet** de Sició, anomenat el Jove.

Tipus d'obra: edifici dedicat a representacions teatrals; construït aprofitant els accidents naturals del terreny.

Estil: art grec clàssic.

Cronologia: 330 aC.

Lloc: Epidaure, a l'Argòlida, al Peloponnès.

Dimensions: 120 m de diàmetre.

Tomba dels lleopards

Autor: desconegut.

Tipus d'obra: pintura al fresc.

Estil: etrusc.

Cronologia: ~ 450 aC.

Lloc: Museu nacional de Tarquínia.

Torre Eiffel

Autor: Alexandre Gustave **Eiffel** (1832-1923).

Tipus d'obra: edifici emblemàtic.

Estil: arquitectura de ferro.

Cronologia: 1887-1889.

Lloc: París.

Dimensions: 305 m (alt) x 125 m (ample, a nivell de terra). Actualment mesura 320 m si s'hi afegeix l'antena de telecomunicacions.

Torre Pirelli

Autor: Pier Luigi **Nervi** (1891-1979).

Tipus d'obra: edifici destinat a oficines de la seu central d'una empresa industrial.

Estil: art decó internacional.

Cronologia: 1956-1958.

Lloc: Milà.

Dimensions: 110 m (alt) x 27,5 m (ample) x 55 m (llarg).

Tres nus en el bosc o Paisatge amb tres nus i Pastoral

Autor: Joaquim **Sunyer** i de Miró (1874-1956).

Tipus d'obra: pintura; oli sobre tela.

Estil: noucentisme.

Cronologia: 1913-1915.

Lloc: Museu d'Art Modern, a Barcelona.
Dimensions: 1,25 m x 1,51 m.

Triond

Autor: Victor **Vasarely** (1908-1997).
Tipus d'obra: pintura; acrílic sobre tela.
Estil: op-art (optical art).
Cronologia: 1973.
Lloc: Galeria Denise René, París.

La vicaria

Autor: Marià **Fortuny** i Marsal (1838-1874).
Tipus d'obra: pintura; oli sobre taula.
Estil: realisme.
Cronologia: 1867-1870.
Lloc: Museu d'Art Modern, a Barcelona.
Dimensions: 60 cm x 94 cm.

Vil·la Savoye o Ville Savoie

Autor: **Le Corbusier** (Charles-Édouard Jeanneret) (1887-1965).
Tipus d'obra: habitatge unifamiliar aïllat.
Estil: racionalisme funcional.
Cronologia: 1929-1930.
Lloc: Poissy